

Atskaite par dalību COPA-COGECA darba grupā

Kopējā lauksaimniecības politika

14. oktobris 2019. Briselē

Darba grupā skatītie jautājumi:

1. Laikapstākļu ietekme;
2. Nākotnes KLP;
3. Inovatīvas tehnoloģijas lauksaimniecībā;
4. u.c.

Darba grupas sanāsmē piedalījās ZSA eksperts Valters Zelčs.

1. Laikapstākļu ietekme

Kopumā, darba grupas dienas kārtība un saturs bija ļoti līdzīgs nesen notikušajai darba grupai par tiešajiem maksājumiem un zaļināšanu. Galvenokārt tādēļ, ka starp abām grupām bija ļoti neliela laika starpība, kā arī abas darba grupas ir horizontālas. Pirmais apspriestais jautājums bija par sausuma ietekmi uz lauksaimniecības sektoru dalībvalstīs, kā arī viedokļi par Eiropas Komisijas zaļināšanas prasību atvieglojumiem. No Baltijas puses ziņojam, ka visās 3 valstīs sausums negatīvi ietekmējis ražu, tomēr ieviest zaļināšanas atvieglojumus nolēma tikai Lietuva, kurā lauksaimniekiem tika atļauts pļaut papuves. Atvieglojumus no zaļināšanas piemēroja vēl 7 valstis. Kopumā EK pretimnākšana tiek vērtēta pozitīvi, tomēr lēmums par atbrīvošanu no dažām prasībām nācis nedaudz par vēlu.

2. Nākotnes KLP

Dienaskārtības otrā punkta ietvaros sekretariāts iepazīstināja klātesošos ar progresu KLP stratēģisko plānu regulas. Visi klātesošie ir saņēmuši rakstisku uzaicinājumu sazināties ar saviem Eiroparlamenta deputātiem, un nokomunicēt viņiem tos punktus, kurus COPA-COGECA vēlētos izmainīt stratēģisko plānu regulā. Šobrīd galvenā problēma ir tā, ka nav skaidrības par to, kā tehniski ir iespējams izmaiņas veikt tikai dažos punktos, neatverot visu ziņojumu. Otra problēma ir tā, ka deputāti no zaļās partijas un sociāldemokrātiem ļoti vēlētos veikt pamatīgas izmaiņas visās 3 ar KLP saistītajās regulās, faktiski pārrakstot tās no jauna. Šo pavisam noteikti nevēlas lauksaimnieki, jo esošais DG AGRI ziņojums par stratēģisko plānu regulu, atskaitot dažus pretrunīgus punktus, piemēram, tiešo maksājumu griesti, vai patiesā lauksaimnieka definīcija, principiāli ir lauksaimniekiem labvēlīgs. Arī vides organizācijas ļoti aktīvi lobē to, lai tiktu vēl vairāk pastiprinātas vides prasības, un sevišķi liels spiediens ir uz lopkopības sektoru, vēloties samazināt lopkopību Eiropā kā nozari. COPA-COGECA stingri iestājas par to, ka nevar būt ne runas par lielākām prasībām, kamēr tiek samazināts kopējais KLP finansējums. Runājot par daudzgades budžetu, ir vairāk nekā skaidrs tas, ka to neizdosies apstiprināt Somijas prezidentūras laikā. Cerības vēl pastāv par Horvātijas prezidentūru, tomēr visreālākais variants ir Vācijas prezidentūra, tostarp arī tādēļ, ka līdz tam jau varētu būt panākta vienošanās par Lielbritānijas izstāšanos no ES.

3. Inovatīvas tehnoloģijas lauksaimniecībā

Nākošais punkts dienaskārtībā ietver prezentāciju par to, kā inovatīvās tehnoloģijas tiek izmantotas maksājumu kontrolēs Beļģijā, Flanders reģionā. Faktiski visas pieteiktās platības tiek kontrolētas no satelīta, un fiziskā pārbaude nepieciešama tikai 2% gadījumu. Tas tiek darīts pēc satelīta attēliem. Bez tam, Galileo centrs aizvien attīsta arī NDVI karšu pieejamību, kuras, ja vien nav mākoņaini laikapstākļi, ik pa 5 dienām tiek atjaunotas, līdz ar to, lauksaimnieki tās var izmantot lauku mēslošanā. Tika rādīts arī piemērs par to, kā programmatūras mākslīgais intelekts tika apmācīts, piemēram, atpazīt siltumnīcas. Ja sākotnēji programma par siltumnīcu uzskatījusi arī jūras viļņus, ēku jumtus, baseinus, utt, tad šogad sasniegts punkts, kad programma darbojas nekļūdīgi. Vienīgā dalībvalsts, kura ir izteikusi sadarbības piedāvājumu, un ieviesusi daļu šo tehnoloģiju savā uzraudzošajā iestādē ir Latvija. Īsā komentārā no Latvijas puses apgalvoju, ka lauksaimnieki ir ļoti apmierināti ar šāda veida platību kontroli, praktiski nav konfliktu starp kontrolējošo iestādi un lauksaimnieku, kā arī tiek noņemta liela slodze no Lauku atbalsta dienesta darbaspēka.

Dienas atlikušajās 2 stundās notika gatavošanās sociālā dialoga grupai, kurā primāri tika diskutēts par iespējamajām intervencēm KLP stratēģisko mērķu sasniegšanai. Gan Francijas, gan Vācijas pieeja ekoshēmu un agrovides pasākumiem paredz maksimāli vienkāršot pasākumus lauksaimniekiem, padarot ieviešanu vieglu un saprotamu. Dažas no atsevišķām ekoshēmām šajās valstīs ietver augsnes minimālo apstrādi, kūtsmēsli inžekciju, precīzās tehnoloģijas, un citas prakses, kuras liela daļa lauksaimnieku jau šobrīd izmanto.

Atskaiti sagatavoja eksperts

Valters Zelčs